

Müteharrrik Protezlerde Basınç Macunun Uygulanışı (*)

Doç. Dr. Erman Bülent Tuncer (**)

Müteharrrik bir protezin uygulanması sırasında, hastaların karşılaşılabileceği sıkıntılarının muhtemel sebeplerinin ortadan kaldırılması ve önceden tesbit edilen düzeltmelerin yapılması, birkaç gün içinde ortaya çıkacak olan problemlerin bir kısmını azaltabilir (1).

Protezin hasta ağızında uygulanmasından önce, protez kaidesinin doku yüzündeki kusurları veya çıkıntıları incelenmelidir. Görülebilen en küçük bir çıkıntı keskin bir ekskavatör vasıtası ile kaldırılabilir. Bundan sonra oklüzyon kontrolü ve gerekli aşındırmalar yapılır. Ölçü yüzeyindeki aşırı basınç alanları tesbit edilir. Bunun için basınç gösteren macun (*pressure indicator paste*) kullanılmaktadır (Şekil : 1).

Bu macun ağrı, rahatsızlık veya yer değiştirmeye sebebiyet veren protezlerdeki basınç alanlarının tam yerini, boyutunu, şeklini ve kalınlığını gösterecek olan bir maddedir (4). Basınç gösteren macunun kullanılışı müteharrrik protez restorasyonlarının protez taşıyıcı yüzeyleri üzerindeki aşırı

(*) 4-11 Ekim 1980 tarihleri arasında İstanbul'da toplanan Türk Dişhekimliği X. Millî Kongresi'nde tebliğ edilmiştir.

(**) İ.Ü. Dişhekimliği Fakültesi Çene-Yüz Cerrahisi ve Protezi Anabilim Dah.

basınç bölgelerinin düzeltilmesi ve tesbiti için emin bir vasıtaadır. Basınç gösteren macun dişhekımlığı protezi pratiğinin en önemli yardımcılarından birisidir (2).

Şekil : 1 — Ticari bir firma tarafından piyasaya arz edilen basınç gösteren macun (*pressure indicator paste*).

Zira total protez kullanan 3569 şahıs üzerinde yapılan bir araştırmada, bu basınçların alt ve üst çenelerin ön kısımları ile damak bölgelerinde lezyonlar meydana getirdiğini göstermiştir (6).

Maddenin üstünlükleri :

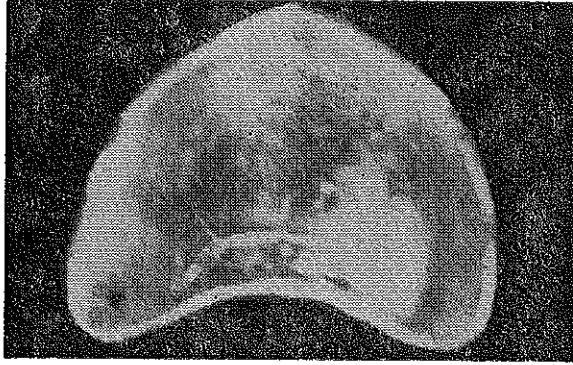
1 — Güvenilir bir maddedir.

2 — Süratlidir, kullanılmaya hazırdır. Fırça ile sürülür. Gazlı bir bez ile çıkartılır. Isı gerekli olmadığı gibi ağızda yumuşaması için de bekleme zamanına da ihtiyacı yoktur. Isıya bağlı olmaksızın kıvamı daima aynı şekilde kalmaktadır.

3 — Ekonomiktir. Maddenin harcanması son derece az bir miktarda olmaktadır. Sadece ince bir yüzey şeklinde fırçalanır. Uzun müddet kullanılabilir.

Basınç gösteren macunun uygulanışı son derece basittir (5).

Disposable bir dil alçaltıcısı ile macundan küçük bir miktar kaldırılır veya madde tüp içinde muhafaza ediliyorsa yeter miktarda çıkartılır. Karton bir tabaka üzerine yerleştirilir. Protez kurutulur, bir fırça ile protezin kenarları ve ölçü yüzeyi üzerine ince bir tabaka sürülür. Silikon spreyi vasıtası ile spreyleneir (Şekil : 2). Protezler hafif bir parmak basıncı ile yer-

Şekil : 2 — Basınç gösteren macunun protezin ölçü yüzeyi üzerinde uygulanışı.

leştirilir. Tıpkı total protezlerin ikinci ölçüsünde olduğu gibi, hastanın kenar sahalarını şekillendirmesi istenir. Protez dikkatli olarak çıkartılır ve gerekli düzeltmeler yapılır (Şekil : 3-4). Basınç gösteren macun kuru bir gazlı bez ile çıkartılır. 24 veya 48 saat sonra hasta tekrar kliniğe çağrılır. İltihaplı dokular,

Şekil : 3 — Ölçü yüzeyi üzerine basınç gösteren macun sürülmüş olan protezin hasta ağızından çıkartıldıktan sonraki görünüşü.

incinme noktaları ve aşırı uzantılı kenarları incelenir. Basınç gösteren macun yeniden uygulanır. İhtiyaç duyulursa, gerekli düzeltmeler yapılır. Aşırı kenar uzantıları, mucolabial, mucobuccal veya mucolingual kıvrımlarda kızarmış bir hat görülecektir. Bunlar basınç gösteren macun ile protezin kenar ve doku yüzeyi boyanarak tesbit edilebilir.

Şekil : 4 — Aşırı basınç alanlarının bir mül yardımı ile ortadan kaldırılışı.

KAYNAKLAR

- 1 — Dykema, R.W., Cunningham, D.M., Johnston, J.E. : Modern practice in removable partial prosthodontics, W.B. Saunders Co., Philadelphia, London, Toronto, 1969.
- 2 — Gronas, D.G. : Preparation of pressure indicator paste. *J. Prosthet. Dent.* 37: 92-94, 1980.
- 3 — Indiana University School of Dentistry. Complete Denture Department: Clinical and Laboratory, Syllabyus, Indianapolis, 1976.
- 4 — Mizzy Inc : Pressure Indicator Paste (Instructions), Clifton Forge, Virginia 24422, U.S.A.
- 5 — Morrow, R.M. : Handbook of Immediate Overdentures, The C.V. Mosby Co., Saint Louis, 1978.
- 6 — Sheppard, R.M. : Palatal pressure areas with complete dentures. *Ann. Dent.* 29: 93-96, 1970.